

ПЛІКУТЕРІЯ ЛЮБОМИРСЬКОГО

Plicuteria lubomirskii (Slosarski, 1881)

Таксономічна належність

Клас — Черевонігі (Gastropoda), ряд — Легеневі (Pulmonata).

Природоохоронний статус

Вразливий.

Ареал виду та його поширення в Україні

Зх. та Сх. Карпати. В Україні — Українські Карпати та Поділля.

Чисельність і причини її зміни

Приблизно 4–5 особини на 1 м² (інколи більше — до 10). Причини зміни чисельності: руйнування місць мешкання виду унаслідок господарської діяльності.

Особливості біології та наукове значення

Вид мешкає в дубових, букових та інколи буково-смерекових лісах з домішкою явора і ясена.

Морфологічні ознаки

Черепашка жовта, кубареподібна, з 5–5,3 обертами, краї устя без отвороту (крім колумелярної частини). Висота черепашки — 5,5–6,5 мм, її ширина — 7,5–9 мм.

Режим збереження популяцій та заходи з охорони

Збереження біотопів.

Розмноження та розведення у спеціально створених умовах

Не здійснювалися.

Господарське та комерційне значення

Відомостей немає.

Основні джерела інформації

Шилейко, 1978; Kerney, Cameron, Jungbluth, 1983; Голиков, Старобогатов, 1988.

Автор: О.О. Байдашніков
Фото: О.О. Байдашніков

РАВЛИК КРИШЕЧКОВИЙ СТРУМКОВИЙ

Pomatias rivulare (Eichwald, 1829)

Таксономічна належність

Клас — Черевоногі (Gastropoda), ряд — Передньожаберні (Prosobranchiata).

Природоохоронний статус

Вразливий.

Ареал виду та його поширення в Україні

Ареал виду майже циркумпонтичний (з окремими знахідками до пн. Угорщини). В Україні вид зустрічається лише в пн.-сх. частині Гірського Криму.

Чисельність і причини її зміни

У головних біотопах щільність молюска 10–15 особин на 1 м². Причини зміни чисельності: деградація природних місць мешкання.

Особливості біології та наукове значення

Вид мешкає в дубових та букових лісах.

Морфологічні ознаки

Черепашка сіра, верхні оберти рожеві, кубареподібна, з 4,5 обертами, остракальною спіральною і більш розвиненою радіальною скульптурою та устям, що має кришечку. Висота черепашки — 13–16 мм, її ширина — 12–14,5 мм.

Режим збереження популяцій та заходи з охорони

Збереження біотопів.

Розмноження та розведення у спеціально створених умовах

Не здійснювалися.

Господарське та комерційне значення

Відомостей немає.

Основні джерела інформації

Лихарев, Раммельмейер, 1952; Дамянов, Лихарев, 1975; Голиков, Старобогатов, 1988; Feher, Szaby, Bozsy, Penzes, 2009.

Автор: О.О. Байдашніков
Фото: О.О. Байдашніков

АРИАНТА ЕФІОПСЬКА

Arianta aethiops (Bielz, 1853)**Таксономічна належність**

Клас — Червононогі (Gastropoda), ряд — Легеневі (Pulmonata).

Природоохоронний статус

Рідкісний.

Ареал виду та його поширення в Україні

Пн. частина Сх. Карпат, лише високогірні ділянки Українських Карпат.

Чисельність і причини її зміни

У головних біотопах — приблизно 3–4 особини на 1 м². Причини зниження чисельності: загибель при лісогосподарських роботах та випасі худоби.

Особливості біології та наукове значення

Пояс смерекових лісів, субальпійської рослинності та кам'яні розсипи на полонинах.

Морфологічні ознаки

Черепашка чорна (губа устя біла), кубареподібна, з 5 обертами. Висота черепашки — 14–17 мм, її ширина — 19–23 мм.

Режим збереження популяцій та заходи з охорони

Збереження біотопів.

Розмноження та розведення у спеціально створених умовах

Не здійснювалися.

Господарське та комерційне значення

Відомостей немає.

Основні джерела інформації

Шилейко, 1978; Голиков, Старобогатов, 1988.

Автор: О.О. Байдашніков

Фото: О.О. Байдашніков

УСТРИЦЯ ЇСТІВНА

Ostrea edulis Linnaeus, 1758

Таксономічна належність

Клас — Двостулкові (Bivalvia), ряд — Устриці (Ostreoida).

Природоохоронний статус

Вразливий.

Ареал виду та його поширення в Україні

Середземне море, Атлантичний океан — від берегів Європи (Норвегія) до Алжиру та Пн. Америки. В Чорному морі — околиці м. Анапа (Краснодарський край, Росія), в Україні — Каркінітська затока, акваторія Карадазького ПЗ.

Чисельність і причини її зміни

Сучасних даних про чисельність в українській частині ареалу немає. Причини зниження чисельності: забруднення води і дна моря, добування піску, знищення хижим мо-

люском — рапаною, незаконний промисел.

Особливості біології та наукове значення

Вид мешкає в прибережній частині моря на глибині 3–65 м, прикріплюється до каменів, скель, трапляється на піщано-кам'янистих ґрунтах.

Морфологічні ознаки

Черепашка у вигляді викривленого овалу. Стулка, що прикріплюється (ліва) більш опукла, несе на поверхні нерегулярні, іноді розгалужені радіальні ребра. Вільна (права) стулка майже плоска, гладенька або із слабо помітними радіальними зморшками, з припіднятими у вигляді луски лініями наростання. Верхівки слабо виступаючі, різко

зігнуті. Забарвлення брудно-сіре, з бузковими (на прикріпленій стулці) або червонобурими (на вільній) плямами. Довжина і висота черепашки — до 80 мм, ширина — до 25 мм.

Режим збереження популяцій та заходи з охорони

Збереження біотопів.

Розмноження та розведення у спеціально створених умовах

Не здійснювалися.

Господарське та комерційне значення

Вид вирощується для вживання в їжу в ряді зарубіжних країн.

Основні джерела інформації

Скарлато, Старобогатов, 1972; Starobogatov, 1992.

Автор: В.В. Аністратенко

Фото: О.О. Ковтун

ГІПАНІС ЛЕВІУСКУЛА

Hypanis laeviuscula (Milachevitch, 1916)**Таксономічна належність**

Клас — Двостулкові (Bivalvia), ряд — Венериди (Venerida).

Природоохоронний статус

Вразливий.

Ареал виду та його поширення в Україні

Мешкає в Дніпро-Бузькому лимані та Кременчузькому водосховищі, стулки знайдені на березі Дністровського лиману та р. Пд. Буг.

Чисельність і причини її зміни

Чисельність виду незначна. На чисельність виду впливають солоність та аерація, потрібно уникати заходів по розпрісненню або зарегулюванню водойми, не допускати замулення водойми.

Особливості біології та наукове значення

Бентосний вид, глибоко заривається в мулистий ґрунт.

Морфологічні ознаки

Черепашка овальна, тонкостінна, крихка, плоска з мало виступаючими верхівками, розташованими ближче до переднього краю. Поверхня вкрита вузькими ребрами (до 25), міжреберні проміжки в передній частині вузькі, а в задній поширюються. Замкова площадка дуже вузька, зуби відсутні. Мантийний синус язикоподібний, доходить до середини довжини черепашки. Забарвлення біле, рожеве і жовтувате. Довжина черепашки до 37 мм, висота — до 17 мм, ширина — до 9 мм.

Режим збереження популяцій та заходи з охорони

Збереження біотопів.

Розмноження та розведення у спеціально створених умовах

Не здійснювалися.

Господарське та комерційне значення

Молодь виду є їжею для осетрових риб.

Основні джерела інформації

Скарлато, Старобогатов, 1972.

Автор: І.А. Мунасипова-Мотяш

Фото: І.А. Мунасипова-Мотяш

ГІПАНІС СКЛАДЧАСТИЙ

Hypanis plicata (Milashevitch, 1916)

Таксономічна належність

Клас — Двостулкові (Bivalvia), ряд — Венериди (Venerida).

Природоохоронний статус

Вразливий.

Ареал виду та його поширення в Україні

Дністровський і Дніпро-Бузький лимани, водойми дунайської дельти, лагуни та озера Пн.-Зх. Причорномор'я. Сучасні знахідки лише в Дністровському лимані.

Чисельність і причини її зміни

Чисельність виду незначна. На чисельність виду впливають солоність та аерація, потрібно уникати заходів по розпрісненню або зарегулюванню водойми, не допускати замулення водойми.

Особливості біології та наукове значення

Бентосний вид, зустрічається на м'яких ґрунтах або у щільному мулі, де риє глибокі нори.

Морфологічні ознаки

Черепашка овально-чотирикутна, товсто стінна, з мало виступаючими верхівками, розташованими ближче до переднього краю. Поверхня її вкрита вузькими, трикутними, гострими ребрами, кількістю 30–40. Міжреберні проміжки широкі. Замкова площадка вузька, на правій стулці іноді наявний рудиментарний кардинальний зуб. Мантійний синус вузький, ящикоподібний, доходить майже до середини довжини черепашки. Забарвлення біле. Довжина чере-

пашки — до 38 мм, висота — до 25 мм, ширина — до 16 мм.

Режим збереження популяцій та заходи з охорони

Збереження біотопів, заборона комерційного збору молюсків.

Розмноження та розведення у спеціально створених умовах

Не здійснювалися.

Господарське та комерційне значення

Відомостей немає.

Основні джерела інформації

Скарлато, Старобогатов, 1973.

Автор: І.А. Мунасіпова-Мотяш

Фото: І.А. Мунасіпова-Мотяш